

اتحادیه تولید و تجارت آبزبان در بیانیه‌ای تند، مصوبه شورای عالی اداری را «غیر کارشناسی» خواند و نسبت به تبعات واگذاری وظایف شیلات هشدار داد. این اتحادیه خواستار بازنگری فوری در این تصمیم و حفظ اقتدار سازمان شیلات شد.

به گزارش اقتصادسراسرآمد، در پی تصویب مصوبه جدید شورای عالی اداری کشور مبنی بر واگذاری وظایف تصدی‌گری سازمان شیلات ایران به ادارات جهاد کشاورزی استان‌ها، اتحادیه تولید و تجارت آبزبان با انتشار بیانیه‌ای رسمی ضمن اعتراض به این تصمیم، خواستار توقف فوری اجرای آن شد. این اتحادیه با استناد به سند ملی داش بنیان امنیت غذایی کشور، تأکید کرده است که صنعت شیلات نقش حیاتی در تأمین پروتئین حیوانی دارد و نیازمند متولی مقتدر و مستقل برای هدایت و توسعه پایدار است. در این بیانیه آمده است که تأمین امنیت غذایی با رعایت اصول توسعه پایدار کشاورزی و منابع طبیعی، مأموریت اصلی وزارت جهاد کشاورزی است، اما مصوبه اخیر این وزارتخانه را در انجام این وظیفه حیاتی مسلوب‌الاختیار می‌سازد. اتحادیه با انتقاد از فقدان راهبرد مشخص در این مصوبه، اعلام کرده است که تکرار کلی‌گوییانه واگذاری وظایف به بخش خصوصی، نه تنها مسئله را حل نمی‌کند بلکه صورت مسئله را پاک می‌کند.

علی‌اکبر خدایی، دبیر اتحادیه، با مرور تجربه‌های گذشته در واگذاری‌های ساختاری، از جمله آزادسازی صید میگو و خاویار، واگذاری دارایی‌های شرکت شیلات به شرکت‌های شبه‌خصوصی، و انحلال شرکت بازرگانی شیلات، به ابانا تأکید کرد که این اقدامات بدون وجود راهبرد ملی، تشکیل‌های صنفی قدرتمند و اجماع نخبگانی، نه تنها موجب رشد بخش خصوصی نشد بلکه به تضعیف اقتدار سازمان شیلات انجامیده است.

وی با اشاره به واگذاری‌های پیشین، از جمله انتقال وظایف آموزش و ترویج به سازمان تات، واگذاری نظارت‌های بهداشتی به سازمان دامپزشکی، و سپردن اختیارات به سازمان نظام مهندسی کشاورزی، گفت: این تجربه‌های ناموفق با نارسایی‌ت شدید بخش خصوصی همراه بوده‌اند و مصوبه اخیر نگرانی مضاعفی را در میان فعالان صنعت ایجاد کرده است. اتحادیه تولید و تجارت آبزبان در بیانیه خود، کوچک‌سازی دولت را هدفی مقدس دانسته اما تأکید کرده است که تحقق آن نیازمند وجود بخش غیردولتی توانمند، سازمان‌های تخصصی مردم‌نهاد قوی و بلوغ تشکل‌های واقعی است؛ امری که در حال حاضر در بخش کشاورزی با ضعف‌های جدی مواجه است.

خدایی نیز در ادامه گفت‌وگوی خود، با اشاره به اینکه قریب به ۱۰۰ درصد فعالیت‌های شیلات توسط بخش خصوصی انجام می‌شود، افزود: اگر چه این بخش وابسته به حمایت‌های رانتی نیست، اما همچنان از سیاست‌گذاری‌های دولتی متأثر است. از منویعت‌های صادراتی تا اختلافات با وزارت نیرو و بر سر آب‌بها، فعالان اقتصادی شیلاتی با چالش‌های متعددی مواجه هستند که تنها یک سازمان مقتدر می‌تواند آن‌ها را حل کند.

وی با انتقاد از اقدام سازمان شیلات در ساختار معاونت‌امور دام، هشدار داد که چنین اقدامی موجب از بین رفتن تمرکز تخصصی، تضعیف قدرت چانه‌زنی و تقلیل جایگاه شیلات به یک زیرمجموعه صرفا پروتئینی خواهد شد و تأکید کرد: شیلات نقش‌هایی فراتر از تولید پروتئین، از جمله توسعه منطقه‌ای، امنیت غذایی، تجارت دریامحور و ژئوپلیتیک منابع آبی دارد. در بخش پایدانی بیانیه اتحادیه، واگذاری تمامی وظایف تصدی‌گری سازمان دامپزشکی نیز غیرمقول خوانده شده و با اشاره به جایگاه بین‌المللی این نهاد، تأکید شده است که چنین تصمیمی مغایر با اصول حکمرانی تخصصی و علمی است. اتحادیه از رئیس‌جمهور خواسته دستور توقف فوری اجرای این مصوبه را صادر کند تا از تضعیف بیشتر ساختارهای تخصصی در حوزه شیلات و دامپزشکی جلوگیری شود. خدایی در پایان گفت‌وگوی خود با ابانا، با اشاره به تغییرات مثبت مدیریتی در دولت جدید، ابراز امیدواری کرد که با تمرکز سیاست‌گذاری‌ها و رشد نسبی تشکل‌های شیلاتی، مسیر اصلاح ساختار به‌درستی طی شود. وی گفت: در فرهنگ ایرانی، تهدید موجب همبستگی می‌شود. اکنون باید یکپارچه و همدل در کنار هم، شیلات را از این موج غرق‌کننده نجات داد.

نهمین نشست تخصصی اقتصاد دریا محور

موضوع نشست: مصوبه تغییر ساختار شیلات ایران

با حضور دکتر عیسی گلشاهی معاون بر نامه ریزی و مدیریت منابع سازمان شیلات و دکتر مهدی شکوری، معاون آبرزی پروری سازمان شیلات ایران

سازمان شیلات – ایرج گلشنی – نهمین نشست تخصصی «اقتصاددریایابه» روزنامه دریایی اقتصاد سراسرآمد با موضوع ادغام یا تغییر ساختار شیلات ایران با مشارکت انجمن‌های صیادی، شیلاتی، دریایی، فعالان حوزه دریا و کارشناسان این حوزه برگزار شد. در دومین بخش از این نشست تحلیلی و تخصصی دکتر عیسی گلشاهی، معاون برنامه‌ریزی و منابع سازمان شیلات ایران به بیان دیدگاه‌ها و نظرات تخصصی و ارزشمند خود پرداخته است. آنچه در این نشست تخصصی با این متخصص حوزه شیلات کشور گذشت را در ادامه می‌خوانید. (با ذکر این نکته که این مطلب دومین بخش مطالب مربوط به میزگرد تخصصی روزنامه اقتصاد سراسرآمد با این موضوع است.)

به گزارش روزنامه اقتصاد سراسرآمد، مصوبه جنجالی سازمان اداری و امور استخدامی در حذف ساختار سازمان تخصصی شیلات و ادغام و توزیع وظایف آن در بدنه وزارت جهادکشاورزی، ذهن‌ها را به سمت تحلیل مسئله چرخانده است و عموم کارشناسان و متخصصان فن، درباره آن نظر می‌دهند. این نظر‌ها اغلب منفی و علیه این مصوبه است که بازنگری در مصوبه را گریزناپذیر می‌کند. این سوال اکنون همگانی است که «چگونه مصوبه‌ای صادر می‌شود که هیچ تخصصی با آن موافق نیست؟»

این مسئله را در هم‌اندیشی با دکتر عیسی گلشاهی، معاون برنامه‌ریزی و منابع سازمان شیلات به بررسی گذاشتیم که اختصار آن از نظر تان می‌گذرد:

چرا مصوبه ادغام؟

پیش از این درباره چرایی این مصوبه سخن گفتیم. دوگروه دلیل برای این مصوبه وجود دارد: گروه اول، دلایل عمومی و گروه دوم، دلایل تخصصی و فنی.

در گروه اول، دلایلی مانند کوچک‌سازی دولت، کاهش هزینه‌های جاری دولت و پس‌انداز ۲۰۰همت، جلوگیری از موازی‌کاری و امثال این‌ها، این دلایل عمومی در ذات درست و صحیح هستند، اما در عمل باید میزان تحقق و صحت آن را درباره یک سیستم به‌طور کارشناسانه سنجید و بررسی کرد. بررسی کارشناسان ثابت کرد که سازمان تخصصی شیلات در چارچوب کوچک‌سازی، کاهش هزینه‌ها و موازی‌کاری نمی‌گنجد. برای مثال، هیچ وظیفه مشابهی در وزارت جهادکشاورزی وجود ندارد که با وظایف اختصاصی و تخصصی سازمان شیلات همخوانی یا موازی باشد. این است که انتقال ساختار به جهادکشاورزی، مساوی است با ایجاد ساختار درون وزارتخانه برای پیگیری همین وظایف موجود.

در گروه دلایل تخصصی و اختصاصی که لازم‌است درباره یک ساختار تخصصی با استفاده از آن‌ها قضاوت کرد، هیچ دلیلی از سوی سازمان اداری و استخدامی بیان نشده است. در حقیقت، هیچ دلیل تخصصی و اختصاصی که بتوان براساس آن ساختار شیلات را تغییر داد، وجود خارجی ندارد؛ اما برعکس، دلایل متعددی وجود این ساختار را نه‌تنها ثابت می‌کند، بلکه در دفاع از توسعه آن است.

عیسی گلشاهی در تحلیلی عمیق با بررسی تاریخی ساختار و سازمان شیلات از بدو پیدایش تاکنون و بررسی روند شکل‌گیری ساختار تخصصی برای شیلات، می‌گوید: «مسئله مهم در منطق مدیریت، مسئله سود و زیان است. (cost – benefit)، یعنی ما باید بررسی کرد که چقدر هزینه در برابر چقدر آورده. آیا هزینه تغییر ساختار، تبدیل به سودآوری دوچندان می‌شود یا خلاف آن تحقق پیدا می‌کند؟ تصور کنید که مصوبه اجرایی شود و شیلات در بدنه وزارت جهادکشاورزی ادغام شود؛ آنگاه چه اتفاقی خواهد افتاد؟» در بازه اول، ساختار تخصصی به یک ساختار عمومی تبدیل می‌شود. در گام بعدی، هویت شیلات و جامعه شیلاتی لطمه می‌بیند و اینص صنعت بزرگ دیگر نماینده مستقل و معینی نخواهد داشت. در اقدام دیگر، توزیع وظایف در استان‌ها

معاون استاندار هرمزگان تاکید کرد:

ضرورت همکاری همه دستگاه‌های ذی‌نفع در اجرای قانون ملوانی

رئیس‌بنابر اعلام معاون هماهنگی امور اقتصادی استانداری هرمزگان، مقرر شد اداره کل بنادر و دریانوردی استان تمام شناورهای مشمول قانون ملوانی را شناسایی و اطلاعات آنها را در سامانه مربوط ثبت کند تا امکان فعالیت قانونی و بهره‌گیری از ظرفیت‌های جدید فراهم شود.

به گزارش اقتصادسراسرآمد، عادل شهرزاد در کارگروه شورای مبادلات مرزی و توسعه صادرات غیرنفتی استان اظهار کرد: این کارگروه با هدف گسترش و نهادینه‌سازی تجارت خرد و ارزیابی عملکرد دستگاه‌ها در حوزه صادرات تولیدات استان تشکیل شده است. وی، در تشریح مصوبات این نشست گفت: با توجه به ظرفیت استان در حوزه تجارت خرد، به‌ویژه استفاده از بار ملوانی، تهنلجی و بنادر محلی، مقرر شد اداره کل بنادر تمام شناورهای مشمول قانون ملوانی را شناسایی و اطلاعات آن‌ها را در سامانه مربوطه ثبت کند تا امکان فعالیت قانونی و بهره‌گیری از ظرفیت‌های جدید فراهم شود.

در نهمین نشست تخصصی «سرآمد» با موضوع

«شیلات و اقتصاد دریایا پایه» بررسی شد؛

نگاهی تحلیلی به تبعات مصوبه

تغییر ساختار شیلات ایران

گلشاهی، معاون برنامه‌ریزی سازمان شیلات ایران:

ساختار شیلات، مصوبه قانونی مجلس است

موضوع قانونی ساختار شیلات است. «سازمان شیلات براساس قانون مجلس شورای اسلامی تأسیس شده است و حکم قانون بالاتر را دارد و فقط قانون‌گذار می‌تواند قانون خود را حذف یا اصلاح کند.» بنابراین، با منش و نگرش حقوقی به مسئله، حذف یا اصلاح ساختار شیلات فقط در اختیار و انحصار مجلس شورای اسلامی است و جایی مانند سازمان اداری و استخدامی صلاحیت تغییر قانون مجلس را ندارد.

«می‌دانیم که در سال ۱۳۷۴در مجلس شورای اسلامی، تدوین آیین‌نامه اجرایی قانون حفاظت و بهره‌برداری از منابع آبرزی جمهوری اسلامی ایران در سال۱۳۷۸و تصویب قانونی مشتمل بر ماده واحده و ۱۰ تبصره در اردیبهشت۱۳۸۳که شرکت سهامی شیلات ایران به سازمان شیلات تغییر نام داد، از جمله قوانین و مقررات مصوب برای این سازمان محسوب می‌شود.» یعنی فقط مجلس شورای اسلامی می‌تواند قانون خود را تغییر دهد و این در حالی است که رئیس مجلس و جمعی از نمایندگان ملت در مجلس با مصوبه شورای‌عالی اداری مخالف هستند و مخالفت خود را ابراز کرده‌اند تا جایی که رئیس مجلس وعده کرده که مانع از اجرای این مصوبه خواهد شد.

منطق تاریخی

«از زمان صدور فرمان زنده‌یاد، دکتر مصدق تا به امروز بیش از ۲۲سال می‌گذرد که حوزه صید و صیادی سازمانی منظم و مستقل دارد.» و روز به روز به تخصص و دامنه فنی آن افزوده

شده و اکنون سازمان شیلات معدن اطلاعات و تخصص در حوزه شیلات است؛ چیزی که در بدنه وزارت کشاورزی نیست که بتوان آن را موازی‌کاری دانست.

شیلات تصدی‌گری ندارد

«نکته دیگری که منتقدان این مصوبه بسر آن تأکید دارند، این است که وظایف شیلات بیشتر حاکمیتی است و تصدی‌گری نیست، چراکه در سال ۱۳۷۱همین شورای‌عالی اداری در سی‌وپنجمین و سی‌وهفتمین جلسات خود در مورخه‌های ۱۳۷۱/۱۰/۲ و ۱۳۷۱/۱۱/۷، بنایه پیشنهاد سازمان امور اداری و استخدا می کشور بخشی از فعالیت‌های اجرایی دستگاه‌های دولتی به بخش غیردولتی و هدایت و سازماندهی مردم بدین منظور را در حوزه شیلات مصوب و ابلاغ کرده است. براساس بند یک ماده یک مصوبه شماره۲۲۵۵/دش در بخش شیلات و آبزبان، مقرر شد واردات ادوات، آلات و شناورهای صیادی، فعالیت‌های صیادی در آب‌های محدوده و خارج از محدوده حاکمیت و مالکیت دولت، عمل آوری و تولید انواع فرآورده‌های شیلاتی، هرگونه امور بازرگانی از جمله خرید، توزیع و فروش محصولات و فرآورده‌های شیلاتی، تهیه، تکثیر و پرورش انواع آبزبان و ایجاد و بهره‌برداری از تأسیساتی شیلاتی به بخش‌های غیردولتی واگذار شود. یعنی تقریباً از ۳۳سال پیش شیلات تصدی‌گری امور را واگذار کرده است.» با این وصف، استدلال تصدی‌گری هم برای حذف سازمان تخصصی شیلات عملاً معنا ندارد.

تخصصی است و دکترای خود را می‌خواهد، در کشور ایران و به‌طور ویژه در بدنه دولت چهاردهم چندنفر متخصص کوچک‌سازی دولت وجود دارند؟ جواب کاملاً منفی است. ما متخصص کوچک‌سازی نداریم و اصلاً آن را به عنوان یک تخصص نمی‌شناسیم. افراد با دکتراهای مختلف از تاریخ و جغرافیا گرفته تا ادبیات و فلسفه و گاهی دکترای علوم اجتماعی و دفاعی دکترای مدیریت و علوم سیاسی و... در باره کوچک‌سازی نه‌تنها نظر می‌دهند، بلکه آن را اجرا هم می‌کنند و برای اجرای آن نشست می‌پیچند! این خلاف تفکر تخصص‌گرایی رئیس دولت چهاردهم نیست؟ به نظر می‌رسد که هست.

سیاست‌گذاری – تنظیم‌گری – نظارت

«گلشاهی» معتقد است که در منطق تخصصی مدیریت، برای یک کار کلان و حرفه‌ای مانند شیلات، لازم است ساختاری محکم، مستقل و پویا وجود داشته باشد تا در جهت سیاست‌گذاری دقیق در سطح ملی با نگاه به وضعیت بین‌المللی و مطالعه مستمر رقبای پیش رفت. علاوه‌بر این، بتوان تنظیم‌گری دقیق و حرفه‌ای و مستمر داشت و در نهایت به آنچه که به عنوان طرح برنامه و سیاست‌های اجرایی و روش‌ها و رویه‌ها تعریف می‌شود، نظارت دقیق و فعال داشت. بازخورد نقاط قوت و ضعف به‌طور منظم و سیستماتیک به سیستم بسیار اهمیت دارد. در یک ساختار تخصصی و فنی که قرار است با رقبای بزرگ مقابله کند، حذف سیستم به معنای بر

هم زدن قواعد بازی به نفع رقیب است. ادغام موجب محور ساختار و سازمان و توزیع وظایف می‌شود و این یعنی یک سامانه منسجم را از میان برداشتن. این سامانه دیگر منسجم نیست که تخصصی سیاست‌گذاری کند، تخصصی و هماهنگ تنظیم‌گری و نظارت داشته باشد. بازخوردها دفعی و مقطعی است و به همه سیستم بازخوردی داده نمی‌شود. این است که برای یک ساختار فنی و تخصصی باوجود رقبای بزرگ و نیز نیاز جدی و حیاتی جامعه ایران به تأمین غذای سالم، نه‌تنها توصیه نمی‌شود، بلکه محو ساختار و سازمان تخصصی خطرناک خواهد بود.

رابطه مصوبه با سند توسعه دریا محور

«شیلات محور اصلی توسعه اقتصاد دریامحور در ستاد اقتصاد دریایی دولت تعیین شده است.» این نکته‌ای که همه به آن تأکید و ادعان دارند. حال سوال این است: باوجوداینکه شیلات محور اصلی توسعه اقتصاد دریامحور است، ساختار و سازمان آن باید قوی‌تر و تخصصی‌تر شود یا حذف و ادغام آن؟ روشن است که رابطه‌ای بین مصوبه شورای‌عالی اداری با اسناد بالادستی مانند سند توسعه دریامحور وجود ندارد. این مصوبه با شعارهای رئیس‌جمهور مبنی بر توجه به دریا و توسعه دریامحور هم‌مخوانی ندارد و صدور آن جای تعجب و شگفتی است.

ساختار شیلات، قانونی و مصوبه مجلس است نکته مهم دیگری که گلشاهی روی آن به دقت انگشت نهاد، وی افزود: اداره کل بنادر همچنین موظف شد شرایط و امکانات لازم برای فعال‌سازی بنادر محلی در نوار ساحلی استان را احصا و در قالب یک برنامه زمان‌بندی مشخص برای توسعه این بنادر اقدام کند. شهرزاد بر ضرورت همکاری همه دستگاه‌های ذی‌نفع در اجرای قانون ملوانی تأکید کرد و گفت: این قانون باید به‌گونه‌ای اجرا شود که ضمن رعایت ضوابط، اختیار عمل لازم به لایح‌داران داده شود تا بتوانند از تمام ظرفیت قانونی بهره ببرند. معاون استاندار هرمزگان همچنین از راه‌اندازی مدرسه تجارت در استان خبر داد و اظهار کرد: این مدرسه با همکاری گمرک، بنادر، آموزش و پرورش و سازمان صنعت، معدن و تجارت تأسیس می‌شود و هدف آن آموزش قوانین، مقررات، ظرفیت‌ها و فرایندهای تجارت خرد به علاقه‌مندان است دستگاه‌های مسئول حداکثر ظرف دو هفته آینده باید طرح درس و استانداردهای آموزشی را تدوین و تصویب کنند.

او گفت: استفاده از ظرفیت بار ملوانی و تهنلجی برای تأمین کالاهای اساسی نیز از دیگر موضوعات مهم این نشست بوده است چرا که در تجربه جنگ ۱۲ روزه، از این ظرفیت برای تأمین بخش قابل‌توجهی از نیازهای اساسی استان استفاده شد و تصمیم داریم در شرایط عادی نیز این مسیر را برای تأمین کالاهای استراتژیک به‌کار بگیریم از این رو معاونت غذا و دارو و اداره کل استاندارد موظف شدند ضمن رعایت ضوابط، شرایط تسهیل شده‌ای برای بهره‌گیری از این فرصت فراهم کنند.

شهرزاد با تأکید بر لزوم هماهنگی کامل دستگاه‌ها در این حوزه گفت: هفت دستگاه اصلی در حوزه بار ملوانی و تهنلجی نقش مستقیم دارند و هیچ‌یک نباید بدون هماهنگی و مجوز شورای مبادلات مرزی اقدامی انجام دهند تنها این شورا مسئول تدوین، ابلاغ و اصلاح رویه‌ها و نظارت بر عملکرد دستگاه‌هاست.